

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY PŁOTY
NA LATA 2021-2025**

Gmina Płoty, grudzień 2020

Spis treści

I.	Wstęp.....	3
II.	Charakterystyka gminy Płoty	5
	Potencjał społeczny, kulturowy i przyrodniczy	7
	Demografia - procesy ludnościowe.....	11
	Bezrobocie i rynek pracy	14
	Pomoc społeczna	20
	Uwarunkowania gospodarcze	24
	Zjawisko wykluczenia społecznego w Gminie Płoty.....	28
III.	Cele	31
	Uszczegółowienie problemów społecznych w kontekście celów	33
IV.	Spójność z dokumentami strategicznymi	36
V.	Analiza SWOT.....	37
VI.	Misja i wizja	39
VII.	Kierunki interwencji.....	40
VIII.	Monitoring i Ewaluacja	48
IX.	Spis wykresów, tabel, map, schematów	50

I. Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Płoty na lata 2021 - 2025 wyznacza główne działania dla samorządu i mieszkańców w celu poprawy funkcjonowania Gminy w sferze społecznej. Ma to ogromny wpływ na funkcjonowanie sfery ekonomicznej, demograficznej i gospodarczej całej Gminy, dlatego należy dążyć do eliminacji lub minimalizacji problemów społecznych w niej występujących. Rozwiązywanie problemów społecznych jest nadal jednym z kluczowych zadań, jakie stoją przed administracją publiczną wszystkich gmin. W rozwiązywanie problemów społecznych winny być także zaangażowane organizacje i instytucje należące do różnych sektorów życia publicznego, w tym m.in. organizacje pozarządowe, czy podmioty gospodarcze.

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ograniczenie lub wyeliminowanie zdiagnozowanych problemów społecznych na obszarze Gminy Płoty. Będzie to zatem taki kierunek działań, który pozwoli zminimalizować negatywne skutki zmian zachodzących w społeczeństwie. Zaplanowane w ramach Strategii działania ukierunkowane zostały na poprawę jakości życia mieszkańców, wzmocnienie spójności społecznej, wyrównywanie szans oraz wzmocnianie kapitału społecznego, a także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Na potrzeby precyzyjnego przygotowania się do osiągnięcia wytyczonych celów strategicznych konieczne jest przybliżenie spójnych definicji kierunkujących działania realizowane przez Gminę Płoty.

Jakość życia definiowana jest jako postrzeganie przez jednostkę relacji kulturowych i społecznych wyznaczających jej oczekiwania, zainteresowania oraz cel życia. Definicja uwzględnia perspektywę subiektywną, gdzie jednostka określa jakość swojego życia, odnosząc się do formułowanych przez siebie ocen i opinii. Odnosi się także do społeczno-kulturowych uwarunkowań, gdzie dokonywane są oceny. Każda jednostka jakość swojego życia ocenia w kontekście podzielanych i przekazywanych społecznie wartości i norm, co wynika z zajmowanego miejsca w społeczeństwie. Definicja ta uwzględnia również wielowymiarowość pojęcia, aby można było dokonać kompleksowej oceny jakości życia¹.

¹ Quality of Life Group działająca w ramach Światowej Organizacji Zdrowia (WHOQOL Group, 1994).

Spójność społeczna w najszerszym rozumieniu tego terminu to „możliwość zapewnienia przez społeczeństwo dobrobytu dla wszystkich swoich członków, minimalizując nierówności i unikając polaryzacji”². Spójność społeczna oznacza możliwości społeczeństwa do zapewnienia dostatku wszystkim swoim członkom, poprzez minimalizowanie różnic i unikanie rozwarstwienia. Koresponduje z równością szans, czyli równością praw dla każdego, zapewniającą efektywną samorealizację: kształcenie, zatrudnienie, możliwości rozwoju, nabywania pozytywnych postaw i nawyków, wiary we własne siły.

Kapitał społeczny to istotny element każdego społeczeństwa, na którym opiera się gospodarka i życie społeczne. Definiowany jest jako "zbiór rzeczywistych i potencjalnych zasobów, jakie związane są z posiadaniem trwałej sieci mniej lub bardziej zinstytucjonalizowanych związków wspartych na wzajemnej znajomości i uznaniu, lub (...) z członkostwem w grupie, która dostarcza każdemu ze swych członków wsparcia w postaci kapitału posiadanego przez kolektyw wiarygodności (...)”³. Kapitał społeczny to swoista sieć istniejących w danej grupie społecznych relacji pozwalających na współdziałanie jednostek we wspólnym interesie, a także rozwijanie pomiędzy nimi kooperacji.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu to proces, który umożliwia jednostce wypełnianie ról społecznych oraz nawiązywanie relacji społecznych. To także pełne korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej w celu osiągnięcia dochodów⁴.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest podstawowym instrumentem zarządzania w aspekcie społecznych uwarunkowań na terenie Gminy Płoty, ponieważ zawiera cele długoterminowe, odpowiadające generalnym kierunkom działań. Jest praktycznym dokumentem dla władz samorządowych, instytucji i samych mieszkańców, stanowiącym kierunkowskaz do dalszych działań.

² M. W. Kosielski, *Spójność społeczna – definicje, uwarunkowania, wskaźniki i strategie w Unii Europejskiej oraz Ameryce Łacińskiej*, „Ameryka Łacińska”, 1 (75) 2012, s. 29.

³ M. Adamczyk, *Wprowadzenie do teorii kapitału społecznego*, Lublin 2013, s. 16.

⁴ M. Pokora, *Ekonomia społeczna w polityce przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu w Polsce*, „Ekonomia społeczna”, nr 2/2014, s. 9-10.

II. Charakterystyka Gminy Płoty

Gmina Płoty to gmina miejsko-wiejska położona w północnej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie gryfickim. Cały obszar położony jest w obrębie dorzecza Regi. Gmina graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi województwa zachodniopomorskiego:

- od zachodu z gminą Golczewo (powiat kamieński), Nowogard (powiat goleniowski),
- od południa z gminą Resko (powiat łobeski),
- od północy z gminą Gryfice oraz gminą Brojce (powiat gryficki),
- od wschodu z gminą Rymań (powiat kołobrzeski).

Mapa 1 Usytuowanie Gminy Płoty w powiecie gryfickim

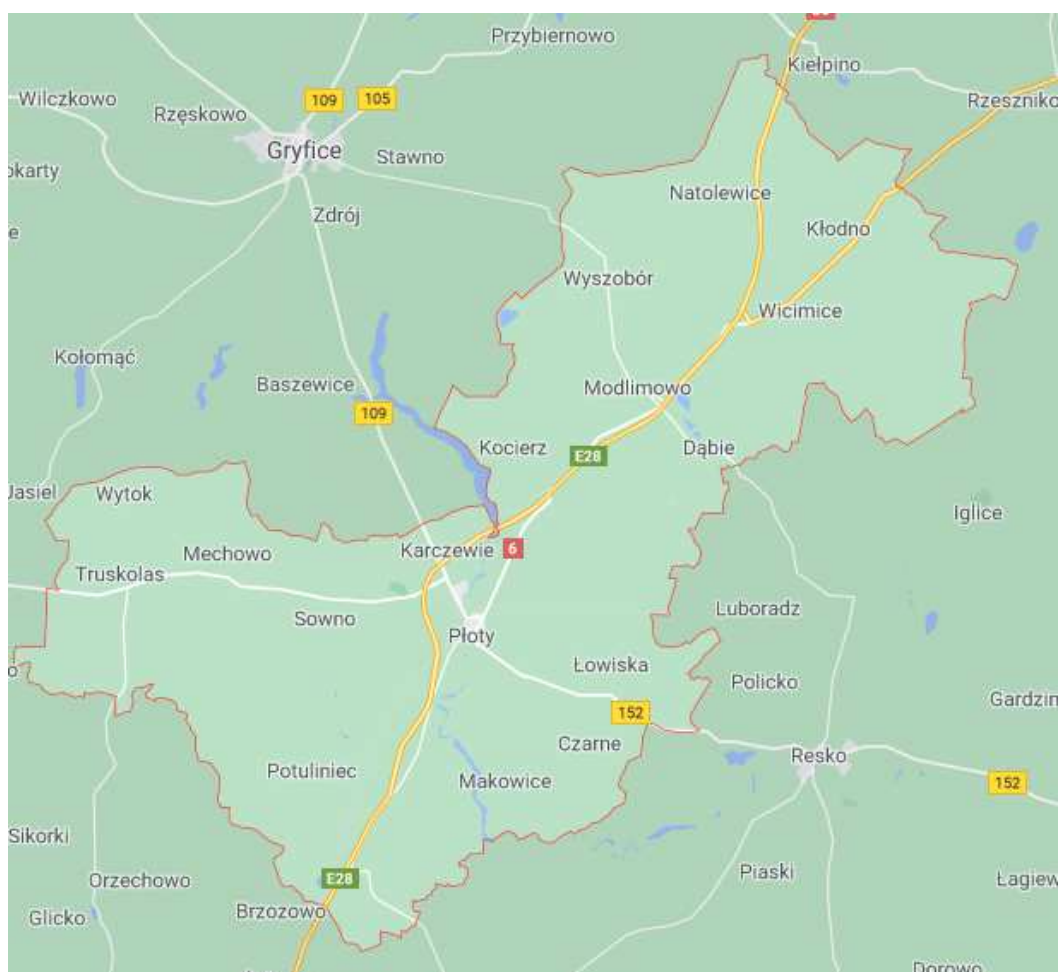

Źródło: www.osp.org.pl

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w I połowie 2020 roku Gminę zamieszkiwało 8 758 mieszkańców, z czego 4 368 stanowili mężczyźni, natomiast 4 390 kobiety. Powierzchnia Gminy Płoty wynosi 239 km², co wraz z liczbą zamieszkujących ją ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie około 37 os/km². Gminę zamieszkuje też 14,4% ludności powiatu gryfickiego.

W skład gminy wchodzi 33 miejscowości: 1 miasto (Płoty), 19 wsi (Charnowo, Czarne, Darszyce, Gostyń Łobeski, Karczewie, Kocierz, Krężel, Luciąża, Makowice, Modlimowo, Natolewice, Pniewo, Potuliniec, Sowno, Truskolas, Wicimice, Wilczyniec, Wyszobór, Wytok), 12 osad (Bądkowo, Dąbie, Dobiesław, Gostyński Bród, Gościejewo, Jarzysław, Lisowo, Łęczna, Łowiska, Mechowo, Słudwia, Wyszogóra), 8 przysiółków (Dalimierz, Gardomino, Kobuz, Lusowo, Makowiska, Natolewiczki, Ostrobodno, Wicimiczki) oraz 1 kolonia (Kłodno). Tworzą one 20 sołectw (Czarne, Gostyń Łobeski, Karczewie, Kocierz, Krężel, Lisowo, Luciąża, Makowice, Mechowo, Modlimowo, Natolewice, Pniewo, Potuliniec, Słudwia, Sowno, Wicimice, Wyszogóra, Wyszobór, Wytok, Truskolas).

Mapa 2 Gmina Płoty

Źródło: Google Maps

Jak wskazano w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Płoty na lata 2017 – 2023” Płoty to gmina rolnicza, popegeerowska bez widocznego przemysłu i większych zakładów pracy. Likwidacja Państwowych Gospodarstw Rolnych była wydarzeniem, które w znaczącym stopniu wpłynęło na sytuację gospodarczą i przede wszystkim społeczną gminy. Niniejsza sytuacja wiązała się z nową formą własności i organizacją produkcji, ograniczeniem lub całkowitym zaniechaniem chowu zwierząt, ograniczeniem produkcji roślinnej, zmianą metod uprawy. W konsekwencji tych zmian, znacznie spadła liczba miejsc pracy, natomiast nowe metody zarządzania gospodarstwami i polityka finansowa w dużym stopniu ograniczyły przywileje społeczne i działalność społeczną. Powiat gryficki, a w nim w szczególności gminy: Brojce, Karnice, Płoty (w 1988 roku w gminie udział pracujących w PGR wynosił 43,2%), należą do Specjalnej Strefy Włączenia, czyli obszaru o znacznej liczbie osób zatrudnionych w likwidowanych PGR-ach, których likwidacja wpłynęła na znaczne zmniejszenie liczby miejsc pracy. W kontekście realizowanych badań nad wsiami popegeerowskimi, szczególnie podkreśla się występowanie postaw społecznych i zjawiska tzw. wyuczonej bierności zawodowej, przekazywanej kolejnym pokoleniom. Dotyczy to najczęściej osób długotrwale korzystających ze wsparcia instytucji pomocy społecznej, osób długotrwale bezrobotnych i dotkniętych problemami społecznymi, np. ubóstwem.

Potencjał społeczny, kulturowy i przyrodniczy

Gmina Płoty charakteryzuje się względnie niskim potencjałem społecznym oraz kulturowym. Niski potencjał społeczny dotyczy przede wszystkim 5 sołectw na terenie gminy, wskazanych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Płoty na lata 2017 – 2023”, położonych na południe oraz wschód od stolicy gminy – Lisowo, Makowice, Czarne, Słudawia i w szczególności Gostyń Łobeski.

Główny ośrodek kulturalny w gminie stanowi Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury MGOK w Płotach, który jest samorządową instytucją kultury Gminy Płoty. Podstawową realizowaną działalnością jest animacja życia kulturalnego w mieście i okolicy, upowszechnianie kultury wśród mieszkańców, pozyskanie i przygotowanie środowiska do aktywnego uczestnictwa w kulturze przez prowadzenie pracy środowiskowej oraz organizacja imprez rozrywkowych i oświatowych. W ośrodku organizowane są rozmaite warsztaty dla dzieci i młodzieży, np. kulinarne, ceramiczne, rzeźbiarskie czy nauka gry na pianinie i gitarze, a także zajęcia dla dorosłych, np. taniec towarzyski czy pilates. Przy ośrodku funkcjonuje również band młodzieżowy i foto klub. Dodatkowo w mieście funkcjonuje Biblioteka Publiczna Gminy i Miasta w Płotach, która posiada księgozbiór

liczący 19 162 wolumenów. W placówce regularnie odbywają się koncerty, wystawy, przedstawienia teatralne i kabaretowe, przeglądy twórczości kulturalnej oraz konkursy, np. ekologiczne, kulinarne, fotograficzne, turnieje wiedzy i inne. W gminie funkcjonuje również Młodzieżowa Orkiestra Dętej przy OSP w Płotach. Ponadto istnieją nieliczne organizacje społeczne. Są to przede wszystkim Ochotnicze Straże Pożarne, a także kluby sportowe o zasięgu lokalnym.

Gmina posiada przede wszystkim znaczący potencjał przyrodniczy, który może być elementem przyciągającym potencjalnych turystów, co wskazano w „Strategii Rozwoju Powiatu Gryfickiego na lata 2020-2030”:

(...) największym bogactwem gminy [Płoty] jest przyroda. Tereny ekologicznie czyste, brak uciążliwego przemysłu, sprzyjają rozwojowi rolnictwa ekologicznego i agroturystyki. Ciekawa propozycja dla turystyki pieszej, rowerowej oraz łowiectwa mają kompleksy leśne ze znacznym bogactwem różnych gatunków roślin i zwierząt. Zajmują one 29% powierzchni gminy.

W okolicach stolicy gminy – miasta Płoty - znajduje się jeden z dwóch rezerwatów przyrody na terenie powiatu gryfickiego. To Wrzosowisko Sowno - rezerwat torfowiskowy o powierzchni 26 ha, który został utworzony w 1977. Występują w nim interesujące i cenne zbiorowiska roślinne oraz rzadkie gatunki roślin porastające torfowisko przejściowe. Rezerwat położony jest około 2,5 km na zachód-północny zachód od Płotów, na północnym skraju drogi nr "108" (Płoty-Golczewo).

Znaczący potencjał rekreacyjno-turystyczny ma również rzeka Rega, która wpływa bezpośrednio do Bałtyku. Bierze swój początek w lasach leżących na północ od wsi Resko Stare i Nowe, a uchodzi do morza w Mrzeżynie. Częściowo przepływa przez Gminę Płoty. Są na niej organizowane spływy kajakowe, które w części odbywają się na terenie gminy. Dotyczy to liczącego niemal 20 kilometrów odcinka znajdującego w większości na terenie gminy, ale zaczynającego się od miejscowości Żerzyno (położonej w gminie Resko), a kończącego w Barkowie (Gmina Gryfice).

Mapa 3 Trasa spływu kajakowego od miejscowości Żerzyno do miejscowości Barkowo

Źródło: Google Maps

Dodatkowo przez gminę przebiega krajowy zielony szlak rowerowy (numer: ZGL 101), biegnący z nadmorskiej miejscowości Trzęsacz oraz krótszy – żółty, przebiegający przez Wyszogórę.

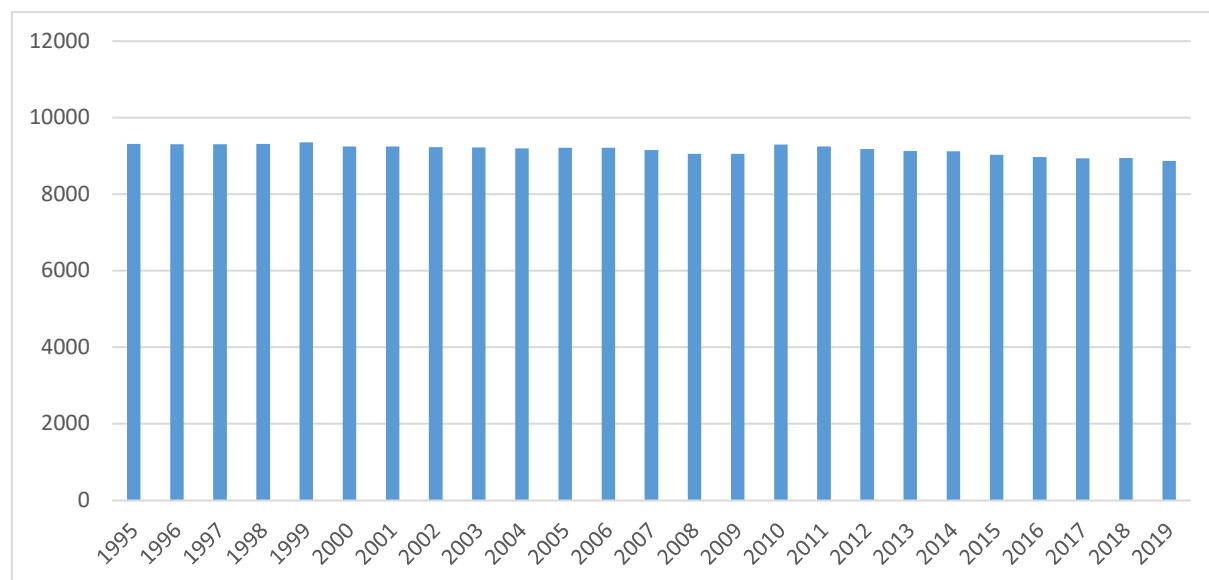
(podobnie jak w XIX wieku) jedną z najwspanialszych kolekcji drzew egzotycznych na Pomorzu. Największą osobliwością jest potężny, największy na Pomorzu, kasztanowiec biały o obwodzie pnia 470 cm. W mieście znajduje się również neogotycki kościół z 1903 roku oraz zabytkowa elektrownia wodna.

W kontekście problemów społecznych znaczący potencjał gminy w obszarze turystyki czy ściśle powiązanej z nim przyrody, może stanowić kluczowy czynnik w procesie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, poprzez budowanie kapitału społecznego w gminie, a także poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Demografia - procesy ludnościowe

Gmina Płoty, zgodnie z danymi GUS, ma 8 801 mieszkańców (niemal 4 tysiące zamieszkiwało stolicę gminy – Płoty), z czego 50,2% stanowią kobiety, a 49,8% mężczyźni. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców zmalała o 4,5%. Oznacza to, że od 1995 liczba mieszkańców zmniejszyła się o ponad 500 osób. Proces ten znacznie przyspieszył w ostatnich latach, a w ciągu ostatnich 5 lat ubyło prawie 350 mieszkańców. Zmiany populacji mieszkańców Gminy Płoty w ostatnich 25 latach przedstawia poniższa tabela.

Wykres 1 Populacja Gminy Płoty w latach 1995-2019

Źródło: GUS

Średni wiek mieszkańców wynosi 39,8 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

W gminie wraz ze spadkiem ogólnej liczby ludności, zmniejsza się także odsetek osób w wieku produkcyjnym (od 2014 roku), a przybywa osób starszych, w wieku poprodukcyjnym (od 2012 roku). Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym zmniejsza się regularnie od 2005 roku. 25 lat temu wynosiła 26%, podczas gdy w 2019 roku było to już tylko 16%. Jednocześnie odsetek osób w wieku poprodukcyjnym zaczął zwiększać się od 2011 gdy ostatni raz wynosił 13%, osiągając 19% w 2019 roku. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1 Struktura demograficzna mieszkańców Gminy Płoty

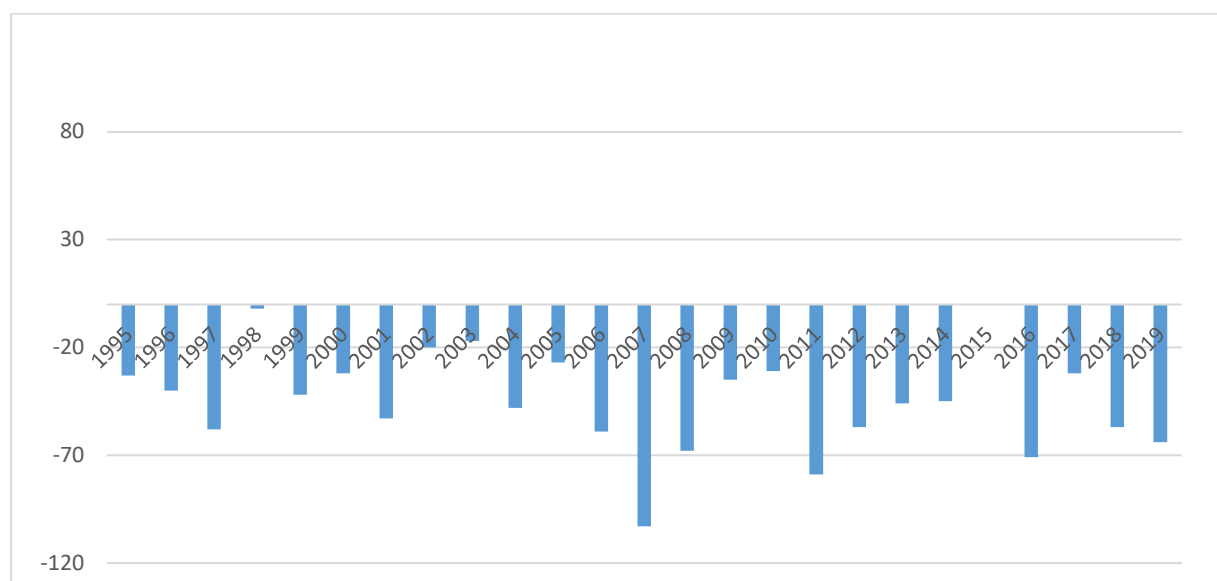
Rok	% osób w wieku przedprodukcyjnym	% osób w wieku produkcyjnym	% osób w wieku poprodukcyjnym
1995	26%	61%	13%
2011	17%	69%	13%
2015	17%	68%	16%
2016	17%	67%	16%
2017	16%	67%	17%
2018	16%	66%	18%
2019	16%	65%	19%

Źródło: Bank Danych Lokalnych - GUS

Proces starzenia się społeczeństwa stanowi również tendencję ogólnopolską, która wymusza na samorządach podjęcie odpowiedniej polityki senioralnej. W związku z tym dostrzegalna jest potrzeba zapewnienia osobom starszym wsparcia w postaci usług opiekuńczych. Z jednej strony widoczna jest potrzeba zapewnienia usług całodziennych w miejscu zamieszkania osób, a w innych sytuacjach zapewnienie kilkugodzinnej pomocy. Ponadto bardzo ważne jest podejmowanie działań służących zmobilizowaniu seniorów do aktywności społecznej, poprzez uczestnictwo w zajęciach realizowanych przez instytucje lub podmioty dedykowane takim działaniom (zarówno samorządowych jak i w ramach III sektora).

Niekorzystnie, z punktu widzenia sytuacji demograficznej gminy, przedstawia się saldo migracji mieszkańców. W 2019 roku saldo migracji wynosiło – 64 osoby, co było najgorszym wynikiem od 2016 roku (-71 osób).

Wykres 2 Saldo migracji w latach 1995-2019 w Gminie Płoty

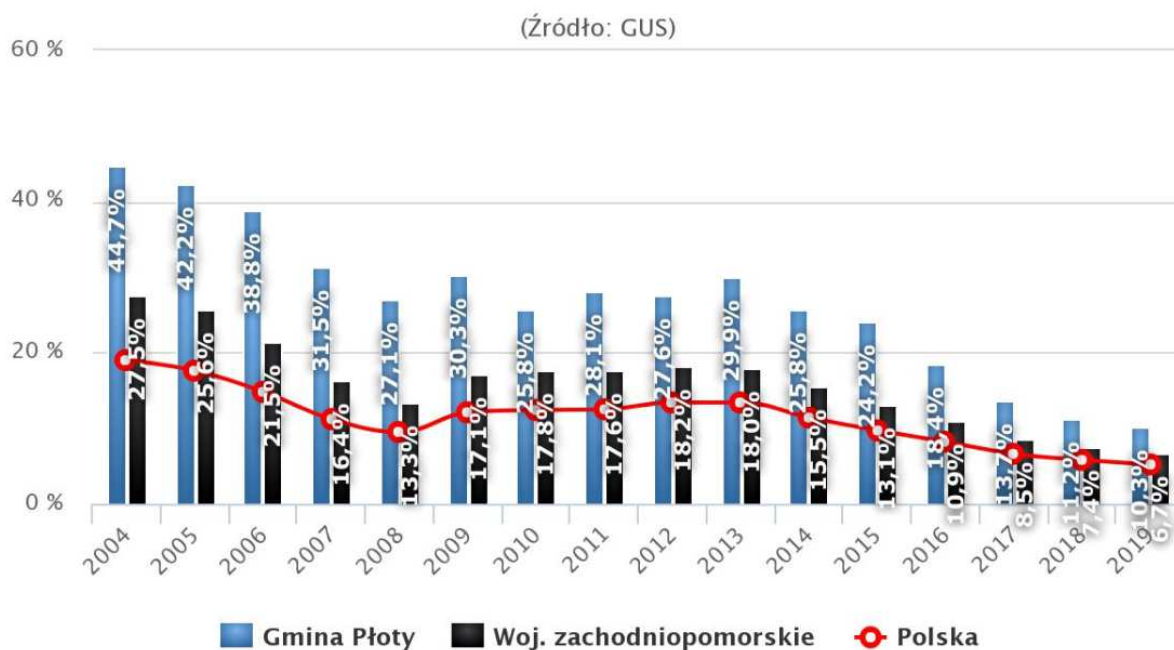
Źródło: GUS

Aby zapobiec nasileniu tej tendencji konieczne jest oferowanie korzystnych warunków dla rozwoju mieszkańców. Zadowalające warunki bytowe to przede wszystkim walory społeczne, jak i gospodarcze, które wzajemnie oddziałują na siebie i stymulują do pozytywnych zmian w obrębie gminy, a także przekładają się na zwiększenie jakości życia mieszkańców.

Bezrobocie i rynek pracy

Wskaźnik bezrobocia w gminie od 2004 do 2019 roku utrzymuje się powyżej średniej dla kraju oraz całego regionu, choć znacząco zmalał (aż o 34,3%) co jest warunkowane m.in. poprawą sytuacji gospodarczej. Jednocześnie w 2004 roku różnica w przypadku stopy bezrobocia pomiędzy regionem a gminą wynosiła 17,2%, podczas gdy w 2019 roku było to tylko 3,3%. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3 Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Gminie Płoty w latach 2004-2019 na tle średniej dla Polski oraz województwa zachodniopomorskiego

Źródło: GUS (www.polskawliczbach.pl)

W przypadku osób bezrobotnych, w Gminie przeważają osoby z terenów wiejskich, które stanowią ponad 60% osób pozostających bez pracy (największy udział osób z terenów niezurbanizowanych wśród ogółu bezrobotnych był w 2019 roku – 67%).

Tabela 2 Liczba bezrobotnych w gminie, w podziale na miasto i wieś

Rok	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych - miasto	Liczba bezrobotnych - wieś
2015	699	254	445
2016	510	186	324
2017	377	140	237
2018	298	98	200
2019	275	106	169
2020*	354	127	227

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz WUP w Szczecinie
według stanu na czerwiec 2020

Na dzień 30 czerwca 2020 roku odnotowano 354 osoby pozostające bez pracy. Należy podkreślić, iż z uwagi na sytuację epidemiologiczną (COVID-19) od marca 2020 roku nastąpił wzrost bezrobotnych w porównaniu z 2019 rokiem o 79 osób. Z tego względu rynek pracy powinien być stale monitorowany pod kątem bezrobocia osób w wieku produkcyjnym, aby przeciwdziałać możliwemu wzrostowi osób bez pracy.

Zdecydowana większość osób bezrobotnych w gminie to kobiety. Może to świadczyć o zjawisku dyskryminacji na rynku pracy zwłaszcza, że w 2011 roku wśród kobiet mieszkających w Gminie Płoty aż 49,5% kobiet miało wykształcenie średnie zawodowe, podczas gdy wśród mężczyzn ten współczynnik okazał się nieco niższy - 46,2%. Kolejnym elementem jest pełnienie innych funkcji społecznych przez kobiety, takich jako wychowywanie dzieci, zajmowanie się gospodarstwem domowym, opieką nad osobami zależnymi. Często obowiązki domowe nie pozwalają kobiecie na podjęcie

pracy zawodowej lub wymuszają rezygnację z dotychczasowej pracy. W efekcie bezrobotne kobiety mogą borykać się z problemem braku bezpieczeństwa finansowego. Kobiety także należą do grupy narażonej na bezrobocie długotrwałe. Aby przeciwdziałać wyłączeniu zawodowemu kobiet i ich bezrobociu konieczna jest aktywizacja skierowana na zniwelowanie samego problemu braku pracy oraz na ułatwienie powrotu do pracy po urlopie macierzyńskim, wychowawczym lub po przerwie w zatrudnieniu wynikającej z innych przyczyn. To bardzo ważne, aby kobieta bezrobotna mogła odnaleźć się na rynku pracy, ponieważ przekłada się to na sytuację całej rodziny. Tym samym nie należy zapominać także o możliwościach zapewniania opieki dzieciom w trakcie pracy wykonywanej przez kobietę lub osobom pozostającym pod ich nadzorem.

Dużym problemem zdiagnozowanym w Gminie jest niska liczba dzieci w placówkach przedszkolnych na 1 tysiąc dzieci w wieku 3-5 lat. W Gminie Płoty ten współczynnik wynosił pod koniec 2018 roku 544 dzieci na 1000, podczas gdy w województwie zachodniopomorskim 842, a w Polsce 873. Brak korzystania z takich form opieki jest również jedną z przyczyn nie podejmowania zatrudnienia wśród kobiet, gdyż to one najczęściej statystycznie zajmują się wychowywaniem potomstwa.

Ważną kwestią jest wzrost liczby matek niepracujących. Fakt ten może potęgować przyznawanie świadczenia 500+, gdyż aktualne dane Głównego Urzędu Statystycznego dowodzą, że aktywność zawodowa kobiet w wieku 25-34 lata spada. Potwierdza to również coraz większy procentowy udział kobiet wśród ogółu bezrobotnych, który od 2016 wzrósł o prawie 10%. Ten problem ilustruje poniższa tabela.

Tabela 3 Liczba bezrobotnych w Gminie Płoty z uwzględnieniem kobiet i mężczyzn

Rok	Liczba bezrobotnych ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2011	892	374	518
2012	850	394	456
2013	901	434	467

2014	747	327	420
2015	699	288	411
2016	510	213	297
2017	377	129	248
2018	298	89	209
2019	275	90	185
2020*	354	137	207

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

**według stanu na czerwiec 2020*

Niskie dochody uzyskiwane szczególnie na wsiach i w małych miastach sprawiają, że wielu rodziców pobierających świadczenie „500 plus”, dochodzi do wniosku, że nie opłaca im się szukać zatrudnienia, a rezygnując z pracy niewiele tracą. Sytuacja taka doprowadza w konsekwencji do bierności zawodowej kobiet, które w przyszłości będą borykać się ze znalezieniem zatrudnienia (w momencie kiedy dzieci dorosną). Brak aktywności na rynku pracy, brak podnoszenia kwalifikacji czy nabywania nowych doświadczeń i stażu pracy odbije się niekorzystnie na sytuacji takich kobiet w przyszłości, gdyż nie będą posiadały odpowiedniego przygotowania, doświadczenia i kwalifikacji zawodowych.

Dłuższa przerwa w zatrudnieniu powoduje lęk przed wymogami zmieniającego się rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców. Z drugiej strony podjęcie pracy po dłuższej przerwie wiąże się z koniecznością zapewnienia dobrej organizacji sfery prywatnej

z zawodową, co niestety nie zawsze się udaje i kobieta ma utrudnioną możliwość zorganizowania życia zawodowego na nowo. W tym przypadku samorząd powinien podjąć odpowiednie kroki przeciwdziałające negatywnemu zjawisku, poprzez aktywizację kobiet zajmujących się wychowywaniem dzieci, w formie kursów, szkoleń oraz aktywizację na rzecz współpracy z organizacjami pozarządowymi, aby zapobiec „wypadnięciu” z rynku zawodowego.

W przypadku pozostałych grup szczególnie narażonych na zjawisko bezrobocia, ich procentowy udział wśród ogółu osób pozostających bez pracy utrzymuje się na względnie stałym poziomie, tylko w przypadku osób poniżej 30 roku życia wynosząc nieco ponad 30% (w latach 2014-2020 wartość ta wahała się to w przedziale 31%-35%). Jednorazowy spadek, który miał miejsce w I połowie 2020 dotyczy natomiast tylko osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia. W latach 2015-2019 wynosił on pomiędzy 25%-27%, podczas gdy w 2020 roku kształtuje się na poziomie 21%. Największy regularny spadek dotyczy długotrwale bezrobotnych, którzy w 2015 roku stanowili 59% wszystkich pozostających bez pracy, a 2020 już tylko 36%. Szczegółowe zestawienie w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 4 Liczba bezrobotnych w Gminie Płoty z uwzględnieniem bezrobotnych poniżej 30 roku życia, powyżej 50 roku życia oraz długotrwale bezrobotnych

Rok	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych do 30 roku życia	Liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia	Liczba długotrwale bezrobotnych
2015	699	219	189	413
2016	510	178	130	287
2017	377	118	102	195
2018	298	103	77	140
2019	275	89	73	124

2020*	354	121	73	127
--------------	-----	-----	----	-----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

*według stanu na czerwiec 2020.

Porównując wskaźniki poziomu bezrobocia w Gminie Płoty na tle innych gmin w powiecie gryfickim stwierdzić należy, że gmina charakteryzuje się najwyższym wskaźnikiem bezrobocia. Poniższa tabela ukazuje szczegółowe dane w tym zakresie

Tabela 5 Podstawowe dane o bezrobociu w gminach powiatu gryfickiego (stan na czerwiec 2020)

Gmina	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik bezrobocia
G. Brojce	101	4,4%
MG. Gryfice	721	5,1%
G. Karnice	136	5,4%
MG. Płoty	354	6,5%
G. Rewal	82	3,5%
MG. Trzebiatów	361	3,6%
Powiat gryficki	1755	4,7%

Źródło: WUP w Szczecinie

Obniżający się wskaźnik bezrobocia sprawia, że zmniejsza się również liczba form wsparcia adresowanych do osób pozostających bez pracy ze strony PUP w Gryficach,

który zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409) zajmuje się zadaniami w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej m.in. klientów urzędów pracy oraz wprowadza różnego rodzaju formy wsparcia, wśród których można wyróżnić m.in.: (i) prace interwencyjne, (ii) roboty publiczne, (iii) dofinansowanie do dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej, (iv) podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego, (v) podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego, (vi) szkolenia, (vii) staże, (viii) prace społecznie użyteczne. W poszczególnych latach wartości przedstawiały się następująco dla Gminy Płoty:

- **w 2015 roku** – 224 formy (w tym najbardziej powszechne – prace społecznie użyteczne – 61, roboty publiczne – 54, staże - 51);
- **w 2016 roku** – 206 form (w tym najbardziej powszechne – prace społecznie użyteczne – 62, staże – 49, roboty publiczne – 39);
- **w 2017 roku** – 214 formy (w tym najbardziej powszechne – prace społecznie użyteczne – 54, staże – 53, roboty publiczne – 51);
- **w 2018 roku** – 127 form (w tym najbardziej powszechne – prace społecznie użyteczne – 38, staże – 28, roboty publiczne – 21);
- **w 2019 roku** – 107 form (w tym najbardziej powszechne – prace społecznie użyteczne – 33, staże -24, roboty publiczne – 20).

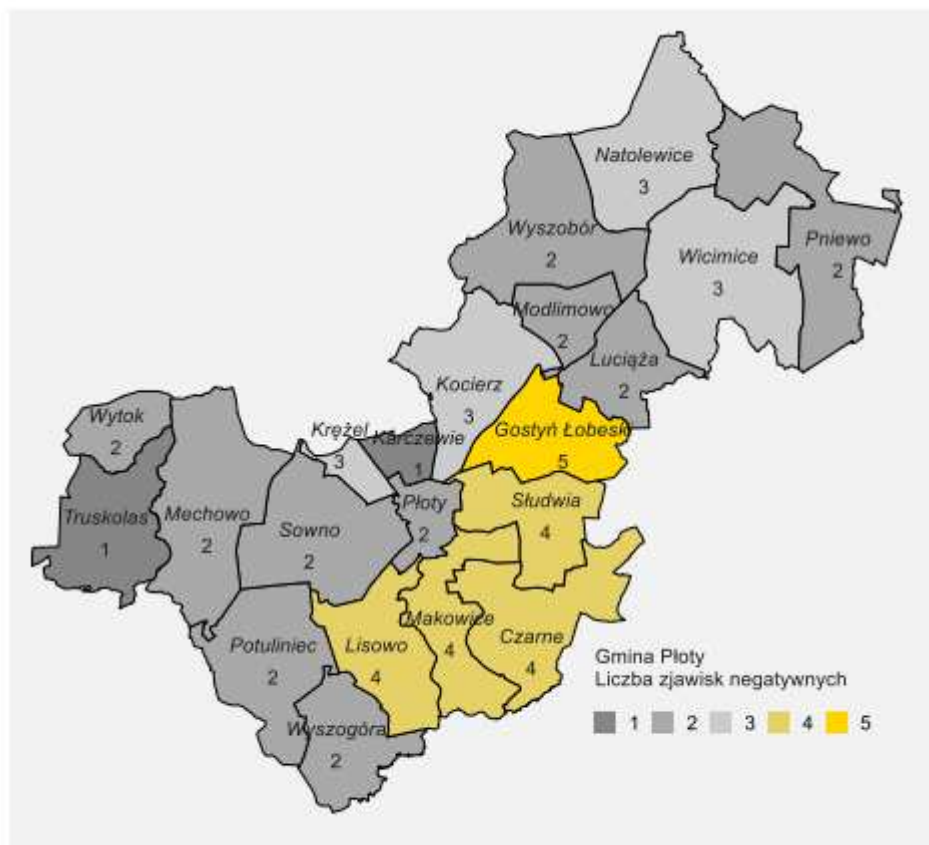
Pomoc społeczna

Za obszar pomocy społecznej w gminie odpowiada Ośrodek Pomocy Społecznej w Płotach. Zgodnie z danymi tej instytucji na koniec I półrocza 2020 roku zatrudniała ona 19 pracowników (na cały etat) w tym: 1 osobę na stanowisku kierowniczym, 6 pracowników socjalnych, a także 5 pracowników świadczących usługi opiekuńcze.

Analizy realizowane w ramach „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Płoty na latach 2017-2023” wykazały, iż wykluczenie społeczne wiąże się z dwoma zasadniczymi sferami – bezrobocia oraz ubóstwa, a także będącego skutkiem obu tych elementów poziomem przestępczości. Bezrobocie mierzone jest odsetkiem osób bezrobotnych (1 zjawisko negatywne). Ubóstwo natomiast liczbą osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców (2 zjawisko negatywne), liczbą przestępstw na 100 mieszkańców (3 zjawisko negatywne), wielkością zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę (4 zjawisko negatywne), wielkością zaległości czynszowych

na 100 mieszkańców (5 zjawisko negatywne). W 2018 roku natężenie zjawisk negatywnych (mierzonych ww. wskaźnikami) ma wyraźnie charakter terytorialny. Prezentuje to poniższa mapa.

Mapa 5 Koncentracja zjawisk negatywnych w sołectwach Gminy Płoty

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Płoty na latach 2017-2023

To zróżnicowanie potwierdza również liczba zasiłków okresowych oraz zasiłków stałych w poszczególnych sołectwach. Jednocześnie należy podkreślić, że w gminie od 2015 roku sukcesywnie maleje liczba wypłacanych zasiłków okresowych jak i stałych. W 2019 roku, zarówno w przypadku zasiłków okresowych jak i stałych najwięcej wypłaca się ich w sołectwie Płoty, co wynika przede wszystkim ze znaczącej liczby ludności na tym terenie.

Tabela 6 Zasiłek okresowy z podziałem na sołectwa w Gminie Płoty

Lp.	Nazwa sołectwa	2015	2016	2017	2018	2019
1	Czarne	14	12	12	8	5
2	Gostyń	4	7	4	4	7

3	Karczewie	3	2	1	1	2
4	Kocierz	13	15	9	4	4
5	Krężel	1	1	1	1	1
6	Lisowo	10	10	6	5	5
7	Luciąża	2	2	0	0	1
8	Makowice	4	4	5	5	3
9	Mechowo	15	15	15	9	5
10	Modlimowo	6	8	9	12	10
11	Natolewice	12	13	7	9	8
12	Pniewo	0	1	3	1	1
13	Potuliniec	3	3	1	0	2
14	Słudwia	9	8	1	0	1
15	Sowno	7	5	1	1	4
16	Wicimice	23	20	23	13	17
17	Wyszogóra	6	6	5	4	2
18	Wyszobór	11	11	10	9	7
19	Wytok	5	5	3	0	3
20	Truskolas	1	0	1	0	1
21	Płoty	67	59	42	43	41
22	Inne	4	4	1	1	2
	Razem	220	211	160	130	132

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Płotach

Tabela 7 Zasiłek okresowy z podziałem na sołectwa w Gminie Płoty

Lp.	Nazwa sołectwa	2015	2016	2017	2018	2019
1	Czarne	2	3	4	5	4
2	Gostyń	0	1	1	1	1
3	Karczewie	1	1	1	1	1
4	Kocierz	1	2	3	2	1
5	Krężel	0	0	0	0	0
6	Lisowo	5	4	4	3	3
7	Luciąża	0	0	0	0	0
8	Makowice	1	1	1	1	1
9	Mechowo	3	3	2	2	3
10	Modlimowo	0	0	0	0	1
11	Natolewice	1	2	2	1	0
12	Pniewo	0	0	1	2	3
13	Potuliniec	2	2	2	1	1
14	Słudwia	2	3	2	3	2
15	Sowno	2	3	4	4	4

16	Wicimice	5	4	4	2	2
17	Wyszogóra	0	1	1	1	0
18	Wyszobór	1	1	0	0	0
19	Wytok	2	1	2	2	2
20	Truskolas	1	1	1	1	1
21	Płoty	22	21	21	17	17
22	Inne	5	5	4	3	3
	Razem	51	54	56	49	47

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Płotach

Spadki (od 2015 roku) dotyczą również ilości rodzin oraz dzieci korzystających z dożywiania. Wynika to ze zdecydowanie lepszej sytuacji materialnej rodzin. W 2019 r. 74 rodziny (w tym 165 dzieci) korzystały z pomocy na dożywianie. Wzrost bezrobocia w 2020 roku może jednak spowodować, że trend ten ulegnie odwróceniu.

Tabela 8 Liczba rodzin korzystających z dożywiania w poszczególnych latach

Rok	Ilość rodzin	Ilość dzieci
2015	140	266
2016	113	255
2017	102	213
2018	86	186
2019	74	165

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Płotach

Na koniec I półrocza 2020 roku, według danych OPS w Płotach, rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną wynosiła:

- 254 uwzględniając liczbę osób, którym przyznano świadczenie,
- 186 uwzględniając liczbę rodzin, które liczyły ogółem 402 osoby.

Liczba przyznanych świadczeń (tylko w ramach zadań własnych) wyniosła 145 w przypadku świadczeń pieniężnych (objęły 141 rodzin liczących ogółem 279 osób) oraz 109 w przypadku świadczeń niepieniężnych (objęły 45 rodzin liczących ogółem 123 osoby).

W przypadku głównych powodów (ponad 95%) przyznania pomocy społecznej rodzinie przez OPS w Płotach należy wskazać:

- ubóstwo – 134,
- długotrwała lub ciężka choroba -70,
- niepełnosprawność – 69,
- bezrobocie – 66,
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego – 33,
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 16.

Powyższe dane OPS w Płotach wskazują, że aktualnie (2020 rok) w gminie głównymi przyczynami wykluczenia społecznego są w pierwszej kolejności bieda (często skrajne ubóstwo) oraz problemy zdrowotne (w tym niepełnosprawność), a następnie brak pracy (bezrobocie).

W 2019 roku w Gminie Płoty stwierdzono szacunkowo 234 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 26,51 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w Gminie Płoty wynosi 69,60% i jest znacznie mniejszy od wskaźnika wykrywalności dla województwa zachodniopomorskiego oraz nieznacznie mniejszy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy Płoty najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 19,28 (wykrywalność 60%) oraz przeciwko mieniu - 12,12 (wykrywalność 42%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 3,27 (99%), o charakterze gospodarczym - 2,46 (90%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 1,16 (88%).

Jednocześnie zgodnie z danymi raportu „Identyfikacja skali przemocy w rodzinie na obszarze województwa zachodniopomorskiego – diagnoza za latach 2015-2018”, w 2019 roku zarówno liczba rodzin objętych wsparciem na 10 tys. mieszkańców oraz liczba zgłoszeń przemocy domowej na 10 tys. mieszkańców wynosiła 2,954.

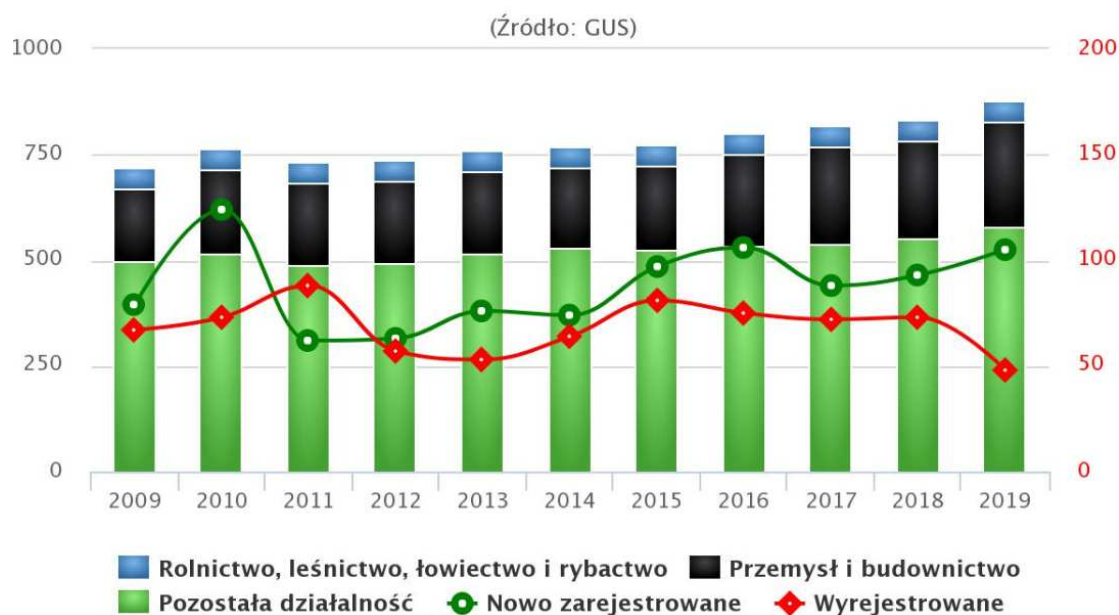
Uwarunkowania gospodarcze

Uwarunkowania gospodarcze, pod kątem opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, zależne są przede wszystkim od zasobów ludzkich zasilających rynek pracy, a zatem kapitału ludzkiego. Obok niego istotne znaczenie mają zasoby gospodarcze i ekonomiczne. Analizując potencjał gospodarczy Gminy Płoty, należy pamiętać, że są to tereny, na których występowały kiedyś Państwowe

Gospodarstwa Rolne, które zostały zlikwidowane po 1989 r. Konsekwencją likwidacji gospodarstw jest niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców.

W Gminie Płoty na 1000 mieszkańców pracuje 78 osób. Jest to wartość znacznie poniżej średniej dla województwa zachodniopomorskiego (214) oraz całej Polski (251). Potwierdza to znaczącą bierność mieszkańców tej gminy na rynku pracy (a także częściowo pracę w tzw. „szarej strefie”).

Wykres 4 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2009 – 2019

Źródło: GUS (www.polskawliczbach.pl)

W 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Płoty wynosiło 3 776,55 PLN, co odpowiada 78.10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Jest ona też znacznie niższe niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego.

Wykres 5 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w Gminie Płoty w latach 2002-2018

Źródło: GUS (www.polskawliczbach.pl)

W 2018 roku wśród aktywnych zawodowo mieszkańców 23,4% mieszkańców Gminy Płoty pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 21,3% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja), 18,6% w przemyśle i budownictwie oraz 2,4% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

W 2019 roku w Gminie Płoty, w rejestrze REGON zarejestrowanych było 879 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 681 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 105 nowych podmiotów, a 48 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2017 najczęściej (124) podmiotów zarejestrowano w roku 2010, a najmniej (62) w roku 2011. W tym samym okresie najczęściej (88) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2011 roku, najmniej (48) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2019 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gminie Płoty najczęściej (34) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najczęściej (853) jest mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 5,7% (50) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 28,4%

(250) podmiotów, a 65,9% (579) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Płoty najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (25.3%) oraz budownictwo (22.3%).

Należy jednak pamiętać o osobach, które nie wykazują się przedsiębiorczością i zaangażowaniem w podejmowanie pracy zawodowej, a w efekcie pozostają bezrobotne. Brak chęci do podejmowania pracy zawodowej oraz przekwalifikowania się może wynikać z braku wiedzy na temat zakładania działalności gospodarczej, nieznajomości przepisów, trudności w pozyskaniu dofinansowania lub niskiej motywacji do otwarcia własnej działalności gospodarczej. Dodatkowym aspektem hamującym przedsiębiorczość może być bierność społeczna, rozumiana jako brak wiedzy na temat potencjałów Gminy. Kluczową gałęzią przedsiębiorczości, na której rozwój pozwalają tereny Gminy Płoty jest prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie hodowli i przetwórstwa, czyli wytwarzanie produktów regionalnych. To ważne aby zwracać uwagę na gospodarcze i naturalne potencjały gminy, po to by dysponować adekwatnymi przesłankami do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej dla mieszkańców gminy, a także celem zachęcenia zewnętrznych inwestorów oferujących nowe miejsca pracy. Organem, który oferuje swoją pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej i rozwijaniu przedsiębiorczości mieszkańców, a także uczestniczy w aktywizacji do podejmowania pracy zawodowej, może być samorząd lokalny, jako przedstawiciel administracji samorządowej, który może podjąć działania na rzecz poprawy komunikacji (dróg dojazdowych) oraz dostępu do szerokopasmowego internetu.

Umożliwienie mieszkańcom rozwoju zawodowego na lokalnym rynku przyczyni się do pozostawania w Gminie, osiedlania się, zakładania rodzin. Brak zapewnienia miejsc pracy skutkować będzie odpływem ludności z Gminy Płoty, która będzie migrować w celu szukania pracy i osiedlania się. Konieczne jest zatem edukowanie mieszkańców pod względem możliwości wykorzystywania potencjałów, jakie daje im lokalny rynek oraz kształtowanie postaw przedsiębiorczych. Tylko aktywna postawa na rynku pracy może ochronić osoby długotrwale wykluczone i bezrobotne od pogłębiania tego stanu, zaś osoby młode zabezpieczyć przed ubóstwem i utorować im ścieżkę kariery. Zadanie to spoczywa na samorządzie lokalnym, ale również urzędzie pracy i instytucjach edukacji. Nie należy przy tym zapominać o aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych,

do których powinny być adresowane przystosowawcze działania specjalistyczne, będące narzędziami ekonomii społecznej.

Zjawisko wykluczenia społecznego w Gminie Płoty

Istotne jest położenie nacisku na walory społeczno-gospodarcze oraz przeciwdziałanie zjawiskom – przede wszystkim ubóstwa, a w dalszej kolejności bezrobocia oraz wykluczenia społecznego. Skala problemów społecznych dla Gminy jest umiarkowana choć szczególnie zagrożone są sołectwa: (i) Gostyń Łobeski, (ii) Słudawia, (iii) Czarne, (iv) Makowice, (v) Lisowo.

Jednocześnie szczególna dbałość o osoby zagrożone izolacją społeczną przełoży się na lepszą jakość życia mieszkańców, a co za tym idzie będzie przeciwdziałać migracjom wewnętrznym i odpływowi mieszkańców Gminy Płoty.

Skupienie podejmowanych działań na niewielkiej grupie klientów pomocy społecznej oraz wyznaczenie odpowiednich standardów korzystania z pomocy społecznej skutkować będzie odpowiednim poziomem realizacji zadań ustawowych. Koncentrowanie się głównie na osobach potrzebujących pomocy i wsparcia przyczyni się do poprawy warunków życiowych mieszkańców Gminy. Realizacja odpowiednich zadań w ramach świadczenia pomocy na rzecz osób starszych wydaje się jednym z kluczowych zadań stającym przed ośrodkiem, jak i samorządem lokalnym.

Należy ponadto pod uwagę wziąć sytuację demograficzną, która generuje zmiany uwarunkowań społecznych. Struktura społeczna zmienia się, ponieważ przeważa liczba osób starszych, zaś odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym jest niewielki. To istotny sygnał na przyszłość, ponieważ będzie świadczył o możliwościach rozwoju Gminy w przyszłości. Wydaje się zasadne podjęcie odpowiednich kroków w celu uświadamiania społeczeństwa o randze problemu, a także ważne jest znalezienie odpowiednich rozwiązań wspierających osoby zależne, starsze, potrzebujące pomocy. Oprócz „sąsiedzkiej pomocy” należy dążyć do zapewnienia odpowiedniego wsparcia instytucjonalnego. Osoby starsze, schorowane, niepracujące, które potrzebują pomocy i wsparcia (a często wstydzą się przyznać do tego) najbardziej narażone są w Gminie na izolację społeczną.

Osoby szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym wg „Poradnika POKL” to:

- osoby bezrobotne do 25 roku życia;

- osoby długotrwale bezrobotne lub kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka;
- osoby bezrobotne powyżej 50. roku życia;
- osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego;
- osoby bezrobotnie samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18. roku życia;
- osoby bezrobotne, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia;
- niepełnosprawne osoby bezrobotne⁵.

W Gminie Płoty zdiagnozowano kategorie osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należą do nich:

- osoby długotrwale bezrobotne (w tym kobiety długotrwale bezrobotne);
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka lub z innych przyczyn nie pracują zawodowo dłużej niż 24 miesiące;
- osoby bezrobotne powyżej 50. roku życia;
- osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego (w tym również osoby bez prawo jazdy);
- osoby borykające się długotrwale z nagłą, poważną chorobą.
- osoby starsze, głównie samotne,
- osoby żyjące w skrajnym ubóstwie.

Reasumując, podstawowym celem niniejszej diagnozy jest **podjęcie i prowadzenie aktywizacji społecznej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, bądź izolacją społeczną** oraz przeciwdziałanie zasygnalizowanym problemom społecznym wraz z ich przewidywaniem i konstruowaniem odpowiednich rozwiązań. Zwrócenie uwagi na problematyczne kwestie społeczne pozwoli na osiągnięcie lepszych efektów w dalszej perspektywie, co w konsekwencji wpłynąć ma na poprawę jakości życia mieszkańców Gminy.

⁵ Poradnik dotyczący realizacji wsparcia dla osób wykluczonych społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

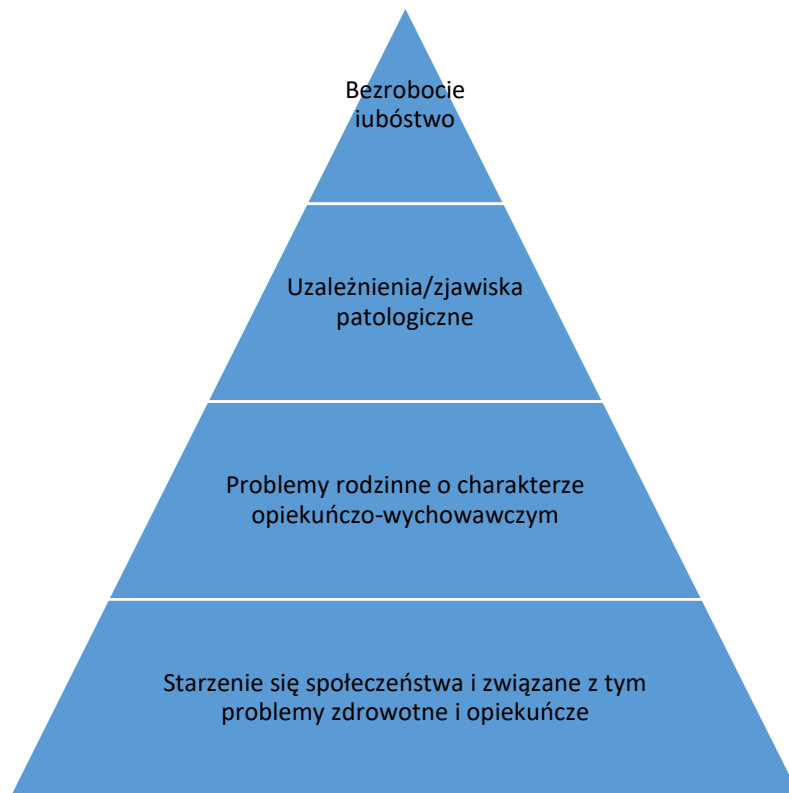
Geneza problemów społecznych ma początek w funkcjonowaniu społeczeństwa. Gwałtowne zmiany społeczne występujące w danym środowisku, wpływają zazwyczaj niekorzystnie na sytuację życiową mieszkańców. W Gminie Płoty taką gwałtowną zmianą była zmiana gospodarcza po 1989 r., kiedy to nastąpił wzrost liczby osób bezrobotnych. Obecnie problem wydaje się ustabilizowany, młode pokolenie dostrzega potrzebę edukacji i zdobywania odpowiednich kwalifikacji, aby znaleźć pracę. Odsetek osób bezrobotnych, które się nie przekwalifikowały jest niewielki. Liczba osób bezrobotnych wciąż spada, co podyktowane jest wzrostem przedsiębiorczości oraz nowymi możliwościami rozwojowymi Gminy. Występuje jednak wysoki wskaźnik wykluczenia wśród bezrobotnych kobiet, które rezygnują z pracy zawodowej na rzecz rodziny i zajmowania się gospodarstwem domowym. Współcześnie również zachodzą zmiany demograficzne polegające na starzeniu się społeczeństwa, co pociąga za sobą wiele wyzwań, przed którymi stoi obecnie samorząd lokalny. Zjawisko problemów związanych z osobami starszymi będzie się nasilało z każdym rokiem, co pociągnie za sobą potrzebę większego wsparcia na rzecz polityki senioralnej.

Główne problemy społeczne, którym należy przeciwdziałać, aby utrzymać wysoką jakość życia wśród mieszkańców Gminy Płoty to:

1. Bezrobocie i zagrożenie ubóstwem (wykluczeniem społecznym);
2. Uzależnienia, zjawiska dysfunkcyjne (przemoc /interwencje policji/ palenie papierosów/ nadużywanie alkoholu);
3. Starzenie się społeczeństwa i problemy zdrowotne oraz opiekuńcze (w tym niepełnosprawność);
4. Problemy rodzinne o charakterze opiekuńczo-wychowawczym.

Problemy zostały podzielone na 4 sekcje, ponieważ w obrębie występowania pojedynczych problemów społecznych nawiązują do pozostałych i wzmacniają prawdopodobieństwo ich wystąpienia. Można tutaj mówić także o sieci współzależności problemów społecznych pomiędzy poszczególnymi sekcjami lub w sposób całościowy o piramidzie problemów społecznych, co prezentuje poniższy schemat.

Schemat 1 Piramida problemów społecznych

Źródło: Opracowanie własne

III. Cele

Zaplanowanie działań w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych służyć ma minimalizowaniu zdiagnozowanych problemów społecznych w Gminie Płoty. Dodatkowo zaplanowane działania wyznaczają kierunek funkcjonowania systemu pomocy społecznej, współpracy instytucji i organizacji pozarządowych oraz aktywizacji środowisk i osób marginalizowanych.

Głównym celem Strategii jest aktywizacja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Strategiczne cele składające się na cel główny, konieczne do osiągnięcia, a oparte na wnikliwej analizie i wyważeniu problemów społecznych, pod kątem ich natężenia i znaczenia, zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Realizacja polityki społecznej w kontekście zdiagnozowanych problemów społecznych, w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Płoty, zakłada następujące cele strategiczne, którym towarzyszą odpowiednio sformułowane cele operacyjne.

Tabela 9 Cele strategiczne i operacyjne

Cel strategiczny I Zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej osób zagrożonych długotrwałym wykluczeniem oraz osób nieaktywnych, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.		
Cele operacyjne		
Wspieranie osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz ograniczanie dyskryminacji ze względu na płeć w obszarze rynku pracy.	Podnoszenie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych, w tym głównie kobiet.	Zwiększenie aktywizacji zawodowej różnych grup społecznych.
Cel strategiczny II Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.		
Cele operacyjne		
Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.	Profilaktyka i przeciwdziałanie problemom alkoholowym.	Przeciwdziałanie zjawiskom przemocy w rodzinie
Cel strategiczny III Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.		
Cele operacyjne		
Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin znajdujących się w kryzysie	Wspieranie członków rodzin w zakresie sprawowania opieki nad małoletnimi.	Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
Cel strategiczny IV Umożliwienie osobom starszym i niepełnosprawnym udziału w życiu społecznym.		
Cele operacyjne		
Promocja i wspieranie aktywności zawodowej i społecznej osób starszych.	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	Realizacja polityki „Dostępność Plus”

Źródło: Opracowanie własne

Uszczegółowienie problemów społecznych w kontekście celów

Najważniejsze problemy społeczne na terenie Gminy Płoty dotyczą kilku głównych kwestii, które prezentowane są na poniższym schemacie. Należy podkreślić, że występowanie każdego problemu sprzężone jest z pozostałymi sprawami społecznymi, które wzajemnie na siebie oddziałują.

Schemat 2 Najważniejsze problemy społeczne w Gminie Płoty

Źródło: Opracowanie własne

Rozwiązywanie problemów społecznych wymaga dokładnego ich zrozumienia, poznania ich genezy, przebiegu, aby skutecznie im przeciwdziałać. Poniżej prezentowane są sugerowane rozwiązania w kontekście pojawiających się problemów społecznych.

Walka z bezrobociem

Jednym z głównych problemów społecznych Gminy Płoty jest bezrobocie, głównie wśród kobiet. Bezrobocie jest zjawiskiem trudnym do wyeliminowania, w perspektywie długofalowej może dotyczyć osób, które obecnie znajdują się w wieku przedprodukcyjnym. Bezrobocie jest znaczącym problemem społeczno-gospodarczym, a jego rozwiązanie jest pilnym i długofalowym zadaniem gminy oraz

instytucji, firm i organizacji. Konieczna jest aktywizacja mieszkańców długotrwale bezrobotnych oraz pomoc w znalezieniu pracy, udzielenie wsparcia i przedstawienie korzyści stojących za podjęciem pracy formalnej, która zapewnia ubezpieczenie na przyszłość oraz udokumentowaną ciągłość kariery zawodowej, przydatnej w przypadku ubiegania się o lepszą pracę zawodową. Istotne jest wspieranie kobiet i uświadamiania im, że każda dłuższa przerwa w zatrudnieniu ma wpływ na ich życie zawodowe. Należy dążyć do aktywizacji kobiet oraz dać im wsparcie i możliwość pogodzenia życia zawodowego z prywatnym.

Przeciwdziałanie ubóstwu

Korzystanie z pomocy społecznej w formie pobierania zasiłków jest wskaźnikiem radzenia sobie z podstawowymi potrzebami życiowymi. Długotrwale pobieranie świadczeń socjalnych może wywoływać wyuczoną bezradność i prowadzić do ubóstwa. Ograniczenie liczby i wysokości zasiłków może pobudzić aktywizację zawodową i społeczną, warto więc dla najbardziej potrzebujących osób przygotowywać programy przystosowawcze, aby same potrafiły zadbać o swoją sytuację materialną. Konieczne jest dopasowanie do potrzeb odpowiednich działań socjalnych i umiejętne dysponowanie wsparciem finansowym.

Kontrolowane procesów starzenia się społeczeństwa

Wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym to problem całego kraju. Seniorzy coraz liczniej zasilają piramidę struktury demograficznej. Osoby starsze i osamotnione bardzo często borykają się z problemem izolacji społecznej. Konieczne jest zatem prowadzenie działań aktywizujących osoby starsze, tak by miały warunki do funkcjonowania i podtrzymywania więzi społecznych. Istotne jest tutaj budowanie kapitału społecznego i lokalnej tożsamości np. poprzez współpracę międzypokoleniową. Dodatkowo widoczna jest większa potrzeba świadczenia usług opiekuńczych i medycznych na rzecz osób starszych i osamotnionych. Plan rozwoju gminy powinien uwzględniać fakt, że zwiększa się zapotrzebowanie na opiekunów osób starszych czy instytucji zajmujących się opieką nad osobami starszymi. Ważna jest odpowiednia realizacja polityki senioralnej, prowadząca do zaspokojenia ich podstawowych potrzeb, integracji ze społeczeństwem, jak również zapewnienia im poczucia bezpieczeństwa, stabilizacji i poczucia bycia potrzebnym.

Bezrobocie wśród kobiet

Zjawisko bezrobocia wśród kobiet wynika z kilku przyczyn: braku opieki przedszkolnej w godzinach umożliwiających podjęcie pracy przez kobiety, pobierania świadczenia „500 plus”, które dla kobiet stało się alternatywą do pozostawania w domu z dziećmi, czy też opiekowaniem się osobami starszymi, z jednoczesną rezygnacją z pracy zawodowej. W przypadku długiej nieobecności kobiet na rynku pracy mogą pojawiać się negatywne konsekwencje tego stanu. Bardzo ważne jest uświadomienie kobietom skutków pozostawiania długoterminowo w domu, po to, aby miały większe szanse na rynku pracy i wykazywały chęć podjęcia pracy. Ponadto zapewnienie odpowiedniego poziomu zatrudnienia kobiet i nowych miejsc pracy na terenie Gminy Płoty, może w przyszłości ułatwić decyzję o powrocie do pracy oraz ograniczyć korzystanie z instrumentów pomocy społecznej (korzystanie ze świadczeń i zasiłków). Konieczne jest zatem podjęcie działań w kierunku wspierania aktywności osób bezrobotnych, edukowanie oraz budowania kapitału społecznego i wartości lokalnych. Aby przeciwdziałać wyłączeniu zawodowemu kobiet i ich bezrobociu konieczna jest aktywizacja skierowana na zniwelowanie samego problemu braku pracy oraz na ułatwienie powrotu do pracy po urlopie macierzyńskim lub opiekuńczym. Istotna jest tutaj rola pomocy pochodzącej z różnorodnych instytucji wspierających.

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu

Wykluczenie społeczne jest zjawiskiem o negatywnym wydźwięku społecznym, może prowadzić bowiem do innych problemów społecznych, nasilać marginalizację społeczną, izolację, a w efekcie stygmatyzację. W Gminie Płoty najbardziej na wykluczenie społeczne narażone są osoby długotrwale bezrobotne, bezrobotne kobiety, osoby starsze i osamotnione oraz osoby młode do 30 roku życia, które nie mogą znaleźć pracy. Istotne jest eliminowanie tego zjawiska poprzez otoczenie opieką i wsparciem niniejszych grup osób. Konieczne jest, aby wymieniane grupy aktywizować pod kątem społeczno – kulturowym, by nie dopuścić do ich wyłączenia społecznego. Najcenniejszym działaniem przeciwdziałającym wymienionym zjawiskom oraz rozprzestrzenianiu się ich będzie zatem aktywizacja społeczna. Może być ona rozumiana bardzo szeroko, jednakże jej głównym celem jest wyprowadzenie osób zagrożonych z wykluczenia społecznego i włączenie do aktywnego życia społecznego. W walce z wykluczeniem społecznym muszą wziąć udział wszystkie organizacje i instytucje w gminie, a działania powinny być ukierunkowane wielotorowo i docierać do jak największej liczby mieszkańców.

IV. Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem, który wyznacza kierunki działań w obszarze społecznym, a w szczególności w ramach działań skierowanych na przezwycięzenia problemów oraz występujących deficytów społecznych. W tym zakresie konieczne jest zachowanie jego spójności z dokumentami strategicznymi, które wyznaczają działania w ramach rozwoju gminy, a także w kontekście zdiagnozowanych obszarów wymagających interwencji. Dotyczy to dokumentów strategicznych:

- **na poziomie gminnym** – (i) Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Płoty na lata 2017 – 2023;
- **na poziomie powiatowym** – (i) Strategia Rozwoju Powiatu Gryfickiego na lata 2020-2030 w szczególności ta spójność dotyczy jednego z czterech celów;
 - „Promocja i ochrona zdrowia oraz włączenie społeczne”;
- **na poziomie regionalnym (wojewódzkim)** – (i) „Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030” (w szczególności ta spójność dotyczy jednego z czterech celów strategicznych - Otwarta Społeczność w tym trzech celów kierunkowych;
 - Cel kierunkowy 1.1 – *Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny;*
 - Cel kierunkowy 1.2 – Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom,;
 - Cel kierunkowy 1.3 – Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego.

V. Analiza SWOT

Analiza SWOT (Strengths, Weakness, Opportunities, Threats) jest jedną z metod określania rozwoju diagnozowanego obszaru, ponieważ uwydatnia mocne i słabe strony oraz przedstawia szanse i zagrożenia, jakie mogą wystąpić w środowisku lokalnym. **Mocne strony** to atuty diagnozowanego obszaru, **słabe strony** to słabości, bariery i wady analizowanego obszaru. Z kolei **szanse** określają dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany, a **zagrożenia** – okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju Gminy. Szczegółowe opracowanie analizy SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego, ponieważ jest to punkt wyjściowy dla stawianych celów strategicznych oraz podejmowanych w przyszłości działań społecznych.

Tabela 10 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">➤ Aktywnie działający Ośrodek Pomocy Społecznej i profesjonalna kadra;➤ Rozwój aktywności przedsiębiorczej;➤ Obniżający się poziom bezrobocia;➤ Zmniejszenie liczby osób długotrwale bezrobotnych;➤ Skuteczna aktywizacja osób bezrobotnych;➤ Spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.	<ul style="list-style-type: none">➤ Mało atrakcyjny rynek pracy;➤ Przyzwyczajenie się do korzystania z pomocy społecznej;➤ Niska świadomość społeczna;➤ Występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia;➤ Postępujący proces starzenia się społeczeństwa;➤ Wyuczona bezradność, roszczeniowość mieszkańców;➤ Niewystarczające rozwiązania w zakresie zwalczania bezrobocia wśród kobiet (niska świadomość, lęk przed podjęciem pracy);➤ Niewystarczająco rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego;➤ Niewystarczająco rozwinięta sieć usług opiekuńczych;➤ Brak komunikacji publicznej.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozbudowa infrastruktury społecznej; ➤ Możliwość szybkiej i efektywnej reakcji na problemy społeczne; ➤ Rozwój działalności lokalnej; ➤ Dofinansowanie rozwoju małego biznesu; ➤ Rozwój turystyki i agroturystyki jako potencjału regionalnego; ➤ Zwiększenie integracji mieszkańców; ➤ Oferowanie szkoleń oraz innych form podnoszenia kwalifikacji; ➤ Stosowanie aktywnych narzędzi aktywizacji bezrobotnych; ➤ Zwiększenie oferty kulturalno – oświatowej dla mieszkańców; ➤ Zwiększenie promocji regionu (w tych walorów turystyczno-rekreacyjnych). 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Postępujący proces starzenia się społeczeństwa; ➤ Występowanie „szarej strefy” jako atrakcyjnego miejsca pracy; ➤ Utrwalające się uzależnienie osób od pomocy społecznej wśród osób długotrwale bezrobotnych; ➤ Wzrost liczby osób uzależnionych; ➤ Pogłębiająca się izolacja społeczna osób ubogich i wykluczonych; ➤ Pogłębiające się problemy społeczne wśród osób starszych.

Źródło: Opracowanie własne

VI. Misja i wizja

Misją, jaka wypływa z niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wdrażanie efektywnych działań z zakresu polityki społecznej w Gminie Płoty. Misja wpływa na strukturę celów, czyli typowanie obszarów strategicznych i celów strategicznych, tym samym tworząc wizję realizowania niniejszej polityki.

MISJA

Płoty jako gmina stwarzająca mieszkańcom możliwości rozwoju oraz skutecznie przeciwdziałającą zjawiskom marginalizacji i wykluczenia społecznego

WIZJA

Osoby młode biorą udział w działaniach profilaktycznych oraz aktywizacyjnych, które organizowane są w szkołach i prowadzą do jak najszerszego włączenia społecznego, następnie osoby objęte zostają wsparciem w zakresie rozwoju swoich kwalifikacji zawodowych. Osoby długotrwale wykluczone, nieaktywne zawodowo oraz seniorzy biorą udział w działaniach ukierunkowanych na kreowanie ich zaangażowania oraz przeciwdziałanie stwierdzonym problemom, które utrudniają im możliwość usamodzielnienia.

Misją Gminy Płoty jest dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców oraz do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu najsłabszych grup społecznych, wykorzystując aktywność i współpracę organizacji, instytucji i społeczności lokalnej. Założenia te korespondują z wizją, iż Gmina Płoty chce być gminą bezpieczną, przyjazną dla mieszkańców, otwartą na oczekiwania społeczności lokalnej. Wizja ta ma być wypełniania przez zapewnienie jak najlepszych warunków do życia i rozwoju. Priorytetowym zadaniem władz Gminy jest przede wszystkim pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców i ochrona przed pogłębianiem się niekorzystnych zjawisk społecznych, występujących na terenie gminy.

VII. Kierunki interwencji

Elementem rozwiązywania problemów społecznych jest wdrażanie polityki społecznej, zwanej też polityką socjalną. Polityka ta polega na celowej działalności państwa i innych podmiotów w kształtowaniu warunków życia i pracy ludzi oraz stosunków międzyludzkich. Jej celem jest zaspokojenie potrzeb indywidualnych i społecznych. Polityka społeczna dotyczy m.in.: spraw rodzinnych, zatrudnienia, kształcenia, wyżywienia, mieszkania, kultury, ochrony zdrowia, organizacji wypoczynku i turystyki, walki z patologiami społecznymi⁶. W kontekście diagnozy głównych problemów i negatywnych zjawisk społecznych występujących w Gminie Płoty, sformułowano następujące kierunki interwencji (działań), które mają przyczynić się do realizacji założonych celów strategicznych:

Kierunki działań do celu strategicznego I „Zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej osób zagrożonych długotrwałym wykluczeniem oraz osób nieaktywnych, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet”

DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI
1. Wspieranie osób bezrobotnych podejmujących własną działalność gospodarczą, tworzenie miejsc pracy w ramach organizacji pożytku publicznego, prac społecznie użytecznych zgodnie z przepisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy o zatrudnieniu socjalnym i staży umożliwiających zdobycie doświadczenia zawodowego.	- liczba osób bezrobotnych; - liczba osób zatrudnianych w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych; - liczba osób i rodzin objętych pomocą z powodu bezrobocia; - liczba osób i rodzin objętych wsparciem psychologicznym i doradczym; - liczba zawartych kontraktów socjalnych.

⁶ Definicja polityki społecznej z encyklopedii PWN.

<p>2. Aktywizacja zawodowa, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych i kobiet, m.in. poprzez szkolenia zawodowe, doradztwo, poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, współpracę z PUP i potencjalnymi pracodawcami, zaangażowanie w wolontariat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób bezrobotnych; - liczba osób skierowanych na staże; - liczba osób odbywających szkolenia zawodowe; - liczba osób i rodzin objętych pomocą z powodu bezrobocia; - liczba osób zaangażowanych w wolontariat.
<p>3. Integracja zawodowa kobiet oraz pomoc kobietom w powrocie do pracy po urlopie macierzyńskim i wychowawczym, wsparcie w opiece nad dziećmi w celu aktywizacji zawodowej kobiet, umożliwienie pogodzenia obowiązków rodzinnych i zawodowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba bezrobotnych kobiet; - liczba kobiet objętych wsparciem doradczym; - liczba kobiet podejmujących pracę po urlopie macierzyńskim lub wychowawczym.
<p>4. Rozwijanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób bezrobotnych; - liczba osób zatrudnianych w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych; - liczba osób i rodzin objętych pomocą z powodu bezrobocia; - liczba osób i rodzin objętych wsparciem psychologicznym i doradczym.

<p>5. Realizowanie projektów związanych z rozwojem kompetencji zawodowych oraz społecznych, służących aktywizacji osób bezrobotnych (w tym głównie kobiet).</p>	<p>- liczba osób podnoszących kwalifikacje; - liczba osób objętych wsparciem w ramach realizacji projektów współfinansowanych ze środków zew.</p>
<p>6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych.</p>	<p>- liczba i rodzaj współpracy.</p>
<p>7. Podejmowanie współpracy z lokalnymi pracodawcami w celu pozyskiwania informacji o ofertach pracy.</p>	<p>- liczba i rodzaj współpracy.</p>
<p>8. Umożliwienie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym powrotu do pełnienia ról społecznych poprzez organizowanie współpracy z organizacjami społecznymi i zwiększenie ich aktywności społecznej na rzecz lokalnej społeczności.</p>	<p>- liczba i rodzaj współpracy.</p>

Okres realizacji działań: 2021-2025

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski w Płotach.

Partnerzy: Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe, lokalni pracodawcy.

Kierunki działań do celu strategicznego II „Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie”:

DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI
<p>1. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki, kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży, organizowanie w szkołach spotkań edukacyjnych z rodzicami i uczniami o zagrożeniu wynikających z uzależnień.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób i rodzin objętych wsparciem specjalistycznym; - liczba spotkań edukacyjnych w szkołach.
<p>2. Kontrola prawna i społeczna nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie) oraz prowadzenie kampanii promujących życie bez nałogów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób uzależnionych; - liczba interwencji policji (przeciwdziałanie przemocy w rodzinie) - liczba Niebieskich Kart; - liczba zorganizowanych kampanii, festynów, spotkań, wykładów promujących życie bez nałogów.
<p>3. Zwiększenie dostępności w gminie usług medycznych na poziomie specjalistycznym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób potrzebujących wsparcia specjalistycznego; - liczba udzielonych form wsparcia.
<p>4. Podejmowanie działań wynikających z rozeznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba programów zdrowotnych; - liczba osób objętych wsparciem.

opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.	
5. Realizowanie działań objętych Gminnym Programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.	- liczba wniosków do GKRPA; - liczba osób uzależnionych; - liczba osób podejmujących leczenie.

Okres realizacji działań: 2021-2025

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski w Płotach, placówki edukacyjne.

Partnerzy: instytucje kultury, organizacje pozarządowe, kluby sportowe.

Kierunki działań do celu strategicznego III „Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi”:

DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI
1. Podejmowanie działań na rzecz pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej (wsparcie finansowe i niefinansowe).	- liczba osób i rodzin objętych wsparciem.
2. Organizowanie pomocy specjalistycznej dla rodziców borykających się z trudnościami opiekuńczymi i wychowawczymi (wsparcie asystenta rodziny).	- liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego; - liczba rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.
3. Inicjowanie działań mających na celu wspieranie dzieci z rodzin, gdzie występują problemy wychowawcze i opiekuńcze	- liczba dzieci objętych wsparciem; - liczba i rodzaj udzielonego wsparcia.

<p>4. Realizacja w placówkach edukacyjnych tematyki dotyczącej przygotowania do życia w rodzinie, a także profilaktyki uzależnień.</p>	<p>- liczba przeprowadzonych spotkań, kampanii, warsztatów.</p>
<p>5. Budowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży szkolnej, potrzebującej tej formy pomocy oraz pozyskiwanie żywności z różnych programów.</p>	<p>- liczba osób objętych dożywianiem.</p>

Okres realizacji działań: 2021-2025

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski w Płotach, placówki edukacyjne.

Partnerzy: instytucje kultury, organizacje pozarządowe, sołtysi i Rady Sołeckie.

Kierunki działań do celu strategicznego IV „Umożliwienie osobom starszym i niepełnosprawnym udziału w życiu społecznym”:

DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI
<p>1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych.</p>	<p>- liczba osób objętych wsparciem.</p>
<p>2. Wspieranie rodzin osób starszych i niepełnosprawnych.</p>	<p>- liczba rodzin i osób starszych objętych wsparciem; - liczba rodzi i osób niepełnosprawnych objętych wsparciem.</p>

<p>3. Podejmowanie współpracy z innymi instytucjami, organizacjami społecznymi w celu umożliwienia osobom starszym i niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym.</p>	<p>- liczba i rodzaj współpracy.</p>
<p>4. Systematyczne monitorowanie potrzeb osób niepełnosprawnych, znoszenie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej i miejscu zamieszkania, dążenie do zmiany postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych, integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych,</p>	<p>- liczba osób objętych wsparciem; - liczba dostosowanych pomieszczeń i budynków użyteczności publicznej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych; - liczba dostosowanych pomieszczeń w miejscu zamieszkania do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych; - liczba działań na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.</p>
<p>5. Zwiększenie usług opiekuńczych i specjalistycznych, w tym te świadczone w domu osób starszych i przewlekle chorych oraz świadczenia materialne, a także odpowiednia opieka medyczna.</p>	<p>- liczba osób wymagających wsparcia opiekuńczego; - liczba usług opiekuńczych.</p>
<p>6. Propagowanie aktywności zawodowej w wieku poprodukcyjnym.</p>	<p>- liczba osób w wieku poprodukcyjnym; - liczba programów wsparcia.</p>

7. Organizowanie wolontariatu wśród dzieci i młodzieży na rzecz osób starszych, schorowanych i niepełnosprawnych potrzebujących pomocy i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.	- liczba wolontariuszy; - liczba podejmowanych działań edukacyjnych.
--	---

Okres realizacji działań: 2021-2025

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski w Płotach.

Partnerzy: placówki oświatowe, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, sołtysi i Rady Sołeckie.

VIII. Monitoring i Ewaluacja

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrożenie i realizację działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Płoty na lata 2021-2025 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Płotach. Prowadzenie bieżących działań z zakresu monitoringu oraz ewaluacji posłuży sprawdzeniu efektywności prowadzonych działań i zebraniu informacji na temat adekwatności celów Strategii w stosunku do potrzeb i priorytetów oraz eliminacji niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy Płoty.

Monitoring będzie prowadzony w ujęciu corocznym, poprzez wskazanie działań, które zostały podjęte oraz określenie ich wpływu na cele zaplanowane w Strategii, tak aby możliwe było stałe określanie realizacji zaplanowanych celów. Monitoring będzie prowadzony w formie sprawozdania rocznego z realizacji osiągniętych wskaźników. Poniżej zaprezentowano listę wskaźników rezultatu mierzących efekty, które zostaną osiągnięte bezpośrednio w wyniku wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Płoty 2021-2025. Dodatkowo wskaźniki (w większości są to wskaźniki produktu) należy traktować jako uzupełniające do działań realizowanych w ramach celów strategicznych, scharakteryzowanych w ramach Rozdziału VIII Kierunki Interwencji niniejszego dokumentu strategicznego.

Tabela 11 Wskaźniki

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
1	Liczba mieszkańców	osoba	GUS – BDL
2	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	%	GUS – BDL
3	Saldo migracji	osoba	GUS - BDL
4	Odsetek osób bezrobotnych	%	GUS – BDL, PUP w Gryficach
5	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	zarejestrowana osoba	GUS – BDL, PUP w Gryficach

6	Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia	zarejestrowana osoba	GUS – BDL, PUP w Gryficach
7	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	zarejestrowana osoba	GUS – BDL, PUP w Gryficach
8	Liczba wypłacanych zasiłków okresowych	świadczenie	OPS
9	Liczba wypłacanych zasiłków stałych	świadczenie	OPS
10	Liczba dzieci korzystających z dożywiania	rodzina	OPS
11	Liczba osób objętych pomocą społeczną	świadczenie (osoby w rodzinach)	OPS
12	Liczba przestępstw	zdarzenie, co do którego potwierdzono, że jest przestępstwem	GUS – BDL

Ewaluacja ex-post zostanie przeprowadzona na zakończenie realizacji Strategii. Ewaluacja pozwoli dokonać oceny skuteczności podejmowanych działań względem lokalnych potrzeb w zakresie eliminowania uwarunkowań niekorzystnych związanych ze społecznym i zawodowym wykluczeniem mieszkańców. W przypadku wystąpienia nieprzewidzianych czynników, które będą miały decydujący wpływ na realizację zaplanowanych działań przewiduje się możliwość wykonania ewaluacji mid-term w trakcie realizacji Strategii, która będzie podstawą do zmiany zapisów Strategii.

Podsumowując, należy podkreślić, iż zaplanowane działania związane z bieżącym monitoringiem oraz ewaluacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych mają zapewnić aktualność zapisów zawartych w dokumencie oraz ich adekwatność względem występujących problemów społecznych.

IX. Spis wykresów, tabel, map, schematów

Spis wykresów:

Wykres 1 Populacja Gminy Płoty w latach 1995-2019.....	11
Wykres 2 Saldo migracji w latach 1995-2019 w Gminie Płoty.....	13
Wykres 3 Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Gminie Płoty w latach 2004-2019 na tle średniej dla Polski oraz województwa zachodniopomorskiego	14
Wykres 4 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2009 – 2019	25
Wykres 5 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w Gminie Płoty w latach 2002-2018	26

Spis tabel:

Tabela 1 Struktura demograficzna mieszkańców Gminy Płoty	12
Tabela 2 Liczba bezrobotnych w gminie, w podziale na miasto i wieś.....	15
Tabela 3 Liczba bezrobotnych w Gminie Płoty z uwzględnieniem kobiet i mężczyzn.....	16
Tabela 4 Liczba bezrobotnych w Gminie Płoty z uwzględnieniem bezrobotnych poniżej 30 roku życia, powyżej 50 roku życia oraz długotrwale bezrobotnych.....	18
Tabela 5 Podstawowe dane o bezrobociu w gminach powiatu gryfickiego (stan na czerwiec 2020).....	19
Tabela 6 Zasiłek okresowy z podziałem na sołectwa w Gminie Płoty.....	21
Tabela 7 Zasiłek okresowy z podziałem na sołectwa w Gminie Płoty.....	22
Tabela 8 Liczba rodzin korzystających z dożywiania w poszczególnych latach.....	23
Tabela 9 Cele strategiczne i operacyjne.....	32
Tabela 10 Analiza SWOT.....	37
Tabela 11 Wskaźniki	48

Spis map

Mapa 1 Usytuowanie Gminy Płoty w powiecie gryfickim.....	5
Mapa 2 Gmina Płoty	6
Mapa 3 Trasa spływu kajakowego od miejscowości Żerzyno do miejscowości Barkowo.....	9
Mapa 4 Szlak rowerowy numer XGL 101 przebiegający przez Gminę Płoty.....	10
Mapa 5 Koncentracja zjawisk negatywnych w sołectwach Gminy Płoty	21

Spis schematów

Schemat 1 Piramida problemów społecznych	31
Schemat 2 Najważniejsze problemy społeczne w Gminie Płoty.....	33